

Chương 13 : Những Công Việc Bên Lề Ở Công Ty Điện Lực Việt Nam

Trường Hợp “Bình Tuy”

Vào lối năm 1973 (?), anh Giám đốc Nha Tài chánh cho tôi biết có chuyện rất lạ về vấn đề tiền bạc ở *Trung tâm Điện lực* tỉnh Bình tuy, và cũng nghe nói anh VT, Trưởng Trung tâm, khởi sự làm chánh trị. Anh Giám đốc cho biết là trong nhiều tháng qua, Trung tâm Điện lực Bình tuy thâm tiền vào, nhưng không thấy chuyển về Trung ương (Nha Tài chánh). Anh Giám đốc Tài chánh có điện thoại trực tiếp với anh Trưởng Trung tâm Bình tuy nhiều lần, và anh này đều quả quyết đã gửi tiền về Trung ương rồi và cho biết những ngày gửi và các số tiền đã gửi qua bu điện, và có biên lai hẳn hoi, nhưng ... Nha Tài chánh vẫn không nhận được chi cả.

Trước hết, tôi thấy là mình không nên đề ý đến vấn đề làm chánh trị, nếu không ảnh hưởng đến việc điều hành trung tâm. Sau khi thấy tại trung tâm có vấn đề, ba anh em chúng tôi, anh Tương, Giám đốc Hành chánh, anh Nghĩa, Giám đốc Tài chánh, và tôi, đồng ý dành một ngày đến Bình tuy để xem tình hình tại chỗ.

Chúng tôi đi xe đến Bình tuy lối 11 giờ sáng. Anh VT, Trưởng Trung tâm vắng mặt. Nhân viên tại Trung tâm cho biết anh ở tại nhà ông Phó Tỉnh trưởng. Chúng tôi điện thoại mời anh về Trung tâm để bàn chuyện, nhưng anh viện lý do gì đó không chịu về. Chúng tôi điện thoại ông Phó Tỉnh trưởng để yêu cầu cho anh VT về Trung tâm, nhưng vô hiệu quả. Trong thời gian đó, anh Giám đốc Tài chánh xem hồ sơ tại Trung tâm thì thấy có một số biên lai ghi nhận những số tiền coi như đã gửi về Nha Tài chánh. Anh Giám đốc Tài chánh bèn đem các biên lai này lại Bu điện để kiểm lại thì thấy đó chỉ là biên lai giả mạo. Bu điện cho biết không có nhận và không có gửi các số tiền như ghi trên các biên lai của Trung tâm Bình tuy.

Sau đó chúng tôi thưa và yêu cầu ông Biện lý Bình tuy ra lệnh cho Tòa Tỉnh trưởng Bình tuy cho anh VT trở về làm việc tại Trung tâm

Điện lực. Sau khi ra lệnh cho Tỉnh trưởng, thì ông Biện lý cho biết ông sẽ vọt ngay về Sài gòn. Khi trở về Sài gòn gần xế chiều, tôi liền điện thoại ông Lê Văn Thu, lúc đó là Tổng trưởng Tư pháp và cũng là Quản trị viên HĐQT CDV, để báo cáo cho biết mọi việc và nhân dịp hỏi ông tại sao ông Biện lý lại phải vọt về Sài gòn thì ông Thu cho biết: “*Vì ông Biện lý có quyền mà ông Tỉnh trưởng có súng. Chưa chắc tánh mạng của ông Biện lý được bảo đảm, nếu ở lại Bình Tuy...*”

Liên sau đó tôi có điện thoại cho Tướng LMĐ, Tư lệnh Vùng 3, nhờ ông can thiệp với Tỉnh trưởng Bình tuy để cho anh VT trở về làm việc tại Trung tâm Điện lực (tôi đã quen biết với Tướng LMĐ trước đó). Ngày hôm sau, anh VT trở về nhiệm sở, nhờ vậy cuộc điều tra được bắt đầu. Điều tra cho thấy có giả mạo phiếu gửi tiền, và có vấn đề gian lận trong kế toán ở Trung tâm làm thiếu hụt ngân quỹ khá to. Sau khi điều tra, Nha Tài chánh và anh VT cùng đồng chấp nhận số tiền thất thoát là \$XYZ. Anh Giám đốc Hành chánh chuẩn bị hồ sơ để đưa ra pháp luật, lưu ý tôi có thể có án tử hình. Tôi giựt mình khi nghe nói có thể đi đến việc phải đền tánh mạng, thật quá khắt khe.

Tôi ôm hồ sơ về nhà để đọc và suy nghĩ. Sáng bữa sau, tôi điện thoại ông Thu, Tổng trưởng Tư pháp, để hỏi cho biết có thể nào giúp uyển chuyển cái án, vì “*thụt caisse*” mà bị án tử hình thì quá nặng, quá ác. Ông Thu thật là người rất tốt, lúc nào cũng muốn giúp đỡ. Mặc dù ông là Tổng trưởng Tư pháp đang tại chức, mỗi lần tôi điện thoại xin hỏi ý kiến trong giờ làm việc, ông cũng cố gắng dành thời giờ để trả lời và giải thích cho tôi biết cặn kẽ vấn đề.

Ông nói đại khái :

- Ông Tòa có nhiệm vụ thi hành luật pháp. Nhiều khi bộ luật rất rõ rệt, như một "tableau" cho biết một bên kê khai những tội lỗi gì, rồi ... đối chiếu, bên kia là án phạt... Như vậy ông Tòa cũng phải theo luật mà tuyên án, không có cách gì uyển chuyển được.

Tôi nói với ông Thu :

- Nếu với tội biển thủ mà bị án tử hình thì có vẻ quá ác.

Ông Thu cho biết :

- Tuy nói là tử hình, nhưng cho đến nay, vì lý do nhân đạo, đối với những trường hợp tương tự như vậy, Bộ Tư pháp không ra lệnh thi hành bản án. Như vậy, nếu có án tử hình, phạm nhân sẽ được gởi ra Côn đảo ở cho đến khi nào có dịp được ân xá.

Giúp Điện Lực Campuchia

Vào lối đầu năm 1973, ông Callahan, phái bộ Viện trợ Hoa kỳ (USAID) về Tiệp ích, có cho tôi biết chánh phủ Campuchia có yêu cầu yểm trợ về điện. Ông nghĩ rằng CDV đang đi trước *Điện lực Campuchia* (DLC) lối 20 năm, có chuyên viên rất rành về lắp ráp, bảo trì, và điều hành máy điện. Hơn nữa, công suất máy điện CDV hiện có dư thừa, cho nên ông đề nghị nhờ CDV đi yểm trợ DLC. Ông nói rõ là các tốn phí về máy móc, về nhân viên lắp ráp và huấn luyện nhân viên tại Phnom Penh đều do USAID đài thọ. Tôi đồng ý chấp nhận chương trình này.

Sau đó tôi có mời ông Giám đốc và một số chuyên viên DLC đến viếng thăm Sài gòn để quen biết hệ thống điện tại Việt nam và có dịp giao hảo với các anh em CDV. Theo chương trình đó, vào giữa năm 1973, CDV cho chuyển 5 máy diesel GM tại Thủ đức qua Phnom Penh, và gởi một đoàn kỹ sư và chuyên viên kỹ thuật

với sự hướng dẫn của anh Huỳnh Bá Thế, Quản đốc Chương trình, để lắp ráp cho máy chạy rồi huấn luyện nhân viên Campuchia điều hành tại chỗ. Vài tuần sau đó, tôi có dịp bay qua Phnom Penh để viếng thăm công trường.

Cũng nên biết là lúc đó, chánh phủ Campuchia và chánh phủ Việt nam không được thuận thảo nhau lắm. Nói chung, đa số dân Campuchia không thích người Việt nam. Tuy vậy Ban Giám đốc DLC rất có cảm tình với chuyên viên CDV. Khi tôi đến thăm Phnom Penh, các anh em CDV thuật lại vào bữa đầu công tác tại Phnom Penh, BGĐ DLC tập họp nhân viên DLC lại để giới thiệu phái đoàn chuyên viên CDV và cho biết các kỹ sư và chuyên viên CDV đến đây để giúp chúng ta, các chuyên viên này là bạn chúng ta, không nên "cáp duồn"! (Nghe qua cũng hơi rùng mình.)

Ngoài ra, ông Lãnh sự Việt nam tại Campuchia cũng dặn dò các anh em CDV đi đâu cũng nên đi chung nhau, an toàn hơn, không nên đi riêng rẽ. Đoàn chuyên viên CDV đều mặc đồng phục để dễ phân biệt. Mỗi buổi chiều, lúc tan sở, có xe của tòa Lãnh sự đến rước về *hotel*.

Lối 2 tháng sau, đoàn chuyên viên CDV đã lắp ráp xong 5 máy GM, chạy thử và huấn luyện nhân viên để điều hành, mọi việc hoàn tất, DLC có mời tôi qua để dự lễ khánh thành khá long trọng. Ở hàng ghế đầu có những nhân vật cao cấp trong chánh phủ và vài đại sứ. Tôi được sắp xếp ngồi hàng nhì. Ông Lãnh sự Việt nam không đến tham dự. Có 2 diễn văn khai mạc. Đặc biệt có nhiều nhà sư mặc áo vàng làm lễ và tụng kinh thật lâu, thật nghiêm trang. Tóm lại, chương trình yểm trợ DLC được kết thúc mỹ mãn. Tình hữu nghị giữa 2 cơ quan Điện lực thật tốt đẹp. Tôi rất vui và hãnh diện mà thấy uy tín chuyên viên CDV được nổi bật.